

Sygn. akt VIII Pz 65/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2015 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko (...) S.A. w K.

o odszkodowanie i odszkodowanie za naruszenie zasad równego traktowania

na skutek zażalenia powoda

na postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 13 sierpnia 2015 r. **sygn. akt** IV P 2565/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2015r. Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił wniosek powoda o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 30zł.

Powyższe postanowienie, zaskarżył powód zażaleniem wnosząc o uchylenie postanowienia i zwolnienie z opłaty od apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 z późn.zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów.

Postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne, a sąd nie podejmuje żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata (art. 126² § 1 k.p.c.). Zwolnienie od kosztów sądowych jest więc odstępstwem od tej zasady, w interesie osób słabszych ekonomicznie, umożliwiając im realizację konstytucyjnego prawa do sądu.

Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych może mieć miejsce wyjątkowo, gdy uzasadnia to niekorzystna sytuacja materialna strony, która pomimo wszelkich starań, maksymalnej zaradności i zapobiegliwości, nie jest w stanie w krótkim czasie zaoszczędzić stosownej kwoty. Ubiegający się o taką pomoc powinien w każdym wypadku poczynić stosowne oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia kosztów utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okażą się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc do państwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r., II CZ 104/84).

Wymóg uiszczenia opłat i wydatków nie jest ograniczeniem prawa do sądu. Ustanowione "bariery finansowe" muszą jednak uwzględniać równowagę (rozsądny związek proporcjonalności) między interesem państwa w pobieraniu opłat sądowych, a interesem strony w dochodzeniu roszczeń (obrony praw) w postępowaniu sądowym (por. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 26 lipca 2005 r., sprawa P. przeciwko Polsce, Nr (...)).

Niemożność poniesienia kosztów, w całości lub w części, musi mieć charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu. Jeżeli więc strona zdolna do pracy nie wykorzystuje lub ogranicza swoje możliwości zarobkowe w sposób nieuzasadniony albo fikcyjnie pozbywa się majątku, nie spełnia warunków uzasadniających zwolnienie od kosztów (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1974 r., II CZ 167/74; z dnia 20 października 1980 r., II CZ 126/80; z dnia 31 marca 1987 r., I CZ 26/87 oraz z dnia 4 lutego 2005 r., (...) 11/05).

Trafność rozstrzygnięcia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jest uzależniona w pierwszej kolejności od zgromadzenia dokładnych informacji o sytuacji majątkowej i rodzinnej oraz o dochodach wnioskodawcy. Dane te wynikają z oświadczenia strony (osoby fizycznej), które obecnie sporządza się według ustalonego wzoru (art. 9 pkt 2 i 102 ust. 2 ustawy), stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006r. w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz.U.t.j. z 2015r., poz. 574). Regulacja ta wymusza podanie przez stronę bardzo szczegółowych informacji ułatwiających rozpoznanie wniosku. Sąd dokonuje oceny czy treść złożonego oświadczenia i wykazany w nim stan majątkowy wnioskodawcy uzasadnia zwolnienie go od kosztów sądowych.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodowy leży po stronie wnoszącego, gdyż brak należytego udokumentowania lub jego nienależyte udokumentowanie nie stanowi braku formalnego z art. 130 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy po dokonaniu oceny oświadczenia majątkowego powoda zasadnie nie przyznał W. P. zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji, która wynosi 30zł. Nie zachodzi bowiem sytuacja, opisana w art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 z późn.zm.), że powód nie jest w stanie uiścić opłaty od apelacji bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Postępowanie w rozpoznawanej sprawie trwa od listopada 2014r. Powód oraz jego małżonka uczestniczą w licznych procesach sądowych (o czym świadczy dołączona do zażalenia płyta CD zawierająca kopie postanowień wydawanych w sprawach toczących się z udziałem powoda i jego żony). Ma on zatem pełną świadomość, iż postępowanie sądowe jest odpłatne. Przez kilka miesięcy trwania postępowania powód mógł więc stopniowo zabezpieczać środki pieniężne konieczne do uiszczenia ewentualnej na opłaty od apelacji. Strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma wydatków związanych z tym przedsięwzięciem, stąd powinna się do niego przygotować przez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków, które nie są niezbędne – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010r., II PZ 31/09. Z treści oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wynika, że rodzina powoda ponosi miesięcznie wydatek w wysokości aż 150zł na poszukiwanie pracy przez małżonkę powoda. Nie zostało jednak wyjaśnione i udokumentowane przez powoda w żaden sposób co może składać się tą kwotę i czy jest ona faktycznie wydatkowana. Ponadto z dołączonej do zażalenia historii rachunku bankowego należącego do powoda i jego żony wynika, że na dzień 20

sierpnia 2015r. miał on do dyspozycji wolne środki w kwocie 3.958zł. Są to środki pieniężne z których powód może skorzystać np. celem uiszczenia opłaty za apelację w kwocie 30zł, podobnie jak, co wynika z analizy rachunku bankowego, te wolne środki pieniężne pochodzące przypuszczalnie z linii kredytowej przeznacza na inne wydatki.

Podnoszona przez powoda okoliczność, iż w innych postępowaniach sądowych od 2010 roku był on lub jego małżonka zwalniani od kosztów sądowych nie przesadza automatycznie o zwolnieniu od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w rozpoznawanej sprawie. Przede wszystkim w każdej z powołanych spraw Sądy oceniały zdolność zobowiązanego do uiszczenia opłaty z uwagi na jego sytuację w danym momencie oraz przy uwzględnieniu wysokości koniecznych do poniesienia kosztów.

Reasumując Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do zwolnienia, stosownie do art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 z późn.zm.), powoda z obowiązku ponoszenia opłaty od apelacji w kwocie 30zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. w zawiązku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska